

TANGAZO LA SERIKALI Na.....La tarehe.....

SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA

(Sura ya 290)

SHERIA NDOGO

Zimetugwa chini ya kifungu cha 7(1) na 16 (1)

SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA SIKONGE ZA MWAKA, 2015.

Jina na mwanzo wa kutumika	1.	Sheria Ndogo hizi zitajulikana kama Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE za Mwaka, 2015 na zitaanza kutumika baada ya kutangazwa katika Gazeti la Serikali
Eneo la matumizi	2.	Sheria Ndogo hizi zitatumika katika eneo lote la mamlaka ya Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE
Tafsiri	3.	<p>Katika Sheria Ndogo hizi isipokuwa kama itaelekezwa vinginevyo;</p> <p>“Ada” maana yake ni malipo yanayolipwa kwa ajili ya huduma na vibali vitolewavyo na Halmashauri;</p> <p>“Afisa mwidhiniwa” maana yake ni Afisa biashara wa Halmashauri, Afisa mtendaji na Afisa yeyote atakayeteuliwa kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi;</p> <p>“Afisa Mtendaji” maana yake ni:-</p> <p>(a) Linapotumika kuhusiana na kata maana yake ni Afisa Mtendaji wa Kata.</p> <p>(b) Linapotumika kuhusiana na Kijiji, maana yake ni Afisa Mtendaji wa kijiji.</p> <p>“Halmashauri” maana yake ni Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE.</p> <p>“Kibali” maana yake ni idhini ya maandishi kutoka Halmashauri kwa ajili ya kuendesha shughuli yoyote;</p> <p>“Mkurugenzi” maana yake ni Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya wilaya ya SIKONGE;</p> <p>“Ushuru” maana yake ni malipo yanayolipwa kwa ajili ya kupata huduma au kuendesha biashara kwenye eneo la Halmashauri;</p>

“*Vibanda*” maana yake ni vibanda vya biashara vilivyojengwa katika viwanja vinavyomilikiwa na Halmashauri au watu binafsi;

“*Wakala*” maana yake ni mtu, kikundi cha watu, kampuni au taasisi iliyoteuliwa kwa niaba ya Halmashauri kukusanya ushuru wa Halmashauri:

“*Waziri*” maana yake ni waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa.

Utozaji wa Ada na Ushuru	4.	(1) Halmashauri itatoza Ada na Ushuru kwa ajili ya huduma, vibali na leseni zitolewazo kama zilivyooneshwa kwenye jedwali la Sheria Ndogo hizi (2) Ada na Ushuru utakaotzwa chini ya Sheria Ndogo hizi unapaswa kulipwa kabla ya huduma kutolewa. (3) Halmashauri au wakala atatoa stakabadhi yenye nembo ya Halmashauri kama kielelezo cha malipo ya Ada au Ushuru;
Wajibu wa kulipa ada au ushuru	5	Itakuwa ni wajibu wa kila mtu anayestahili kulipa Ada au Ushuru utozwao kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi kulipa Ada au Ushuru kama ilivyoelekezwa kenye jedwali la Sheria Ndogo hizi;
Ukusanyaji wa ada na ushuru	6	(1) Ikiwa mtu yeyote anayetakiwa kulipa Ada na Ushuru atashindwa kulipa ndani ya muda unaotakiwa kulipa, Halmashauri inaweza kukusanya Ada hizo kwa njia ya kufungua kesi ya madai mahakamani. (2) Bila ya kuathiri masharti yaliyowekwa katika kifungu cha 6 (1) Halmashauri inaweza kukusanya madeni ya Ada na Ushuru kwa njia ya kukamata na kushikilia mali zinazohamishika za mdaiwa zenye thamani sawa na deni la Ada au Ushuru unaodaiwa. (3) Baada ya siku kumi na nne (14) kupita kuanzia tarehe ya kukamata mali za mdaiwa Halmashauri itakuwa na uwezo wa kuziua kwa njia ya mnada mali zilizokamatwa baada ya Mkurugenzi kutoa taarifa ya maandishi siku ishirini na moja (21) ya kusidio la kuuza mali hizo baada ya siku ishirini na moja kuisha, Halmashauri itauza mali hizo;
Wakala	7.	(1) Halmashauri inaweza kumteua wakala wa kukusanya Ada na Ushuru kwa ajili ya eneo lote au sehemu ya Halmashauri.. (2) Halmashauri inaweza kutangaza Zabuni ya ukusanyaji Ushuru wa minada na mifugo kwa kuingia mkataba na wakala atakayeshinda zabuni hiyo. Wakala huyo atawajibika kukusanya Ushuru huo ikiwa

		ni mtu binafsi, kampuni, au taasisi, kutegemea na mkataba utakaosainiwa na wakala huyo na Halmashauri
	(3)	Wakala atakayeteuliwa na Halmashauri kutekeleza jukumu lolote chini ya Sheria Ndogo hizi atawajibika kusimamia ukusanyaji wa Ushuru huo kwa viwango vilivyoainishwa katika Sheria Ndogo hizi na atakuwa na uwezo wa kumshitaki mtu yeyote atakayeshindwa kwa makusudi kulipa Ushuru anaotakiwa kulipa.
Wajibu wa wakala	8.	. Wakala atakuwa na majukumu yafuatayo kwa Halmashauri;- (a) Kukusanya na kupokea ushuru kwa viwango vilivyoainishwa katika Sheria Ndogo hizi kwa niaba ya Halmashauri katika eneo ambalo ameteuliwa kukusanya ushuru husika; (b) Kuwasilisha makusanyo yote anayowajibika kukusanya kwa kuzingatia mkataba alioingia na Halmashauri (c) Kutoa taarifa kwa Halmashauri kuhusiana na mtu yeyote ambaye kwa makusudi amekataa au ameshindwa kulipa Ushuru husika; na (d) Pale inapowezekana kuishauri Halmashauri juu ya kuboresha ukusanyaji wa Ushuru; (e) Kutoa taarifa ya mwenendo wa mapato kila baada ya Miezi mitatu (3)
Kutowajibika kwa Halmashauri	9.	Halmashauri haitawajibika kwa hasara yoyote na kwa namna yoyote ile itakayo tokea aidha wakati wa kukusanya madeni au kwa mali zitakazokamatwa na kushikiliwa na Halmashauri;
Wajibu wa mfanyabiashara	10	Itakuwa ni wajibu wa kila mfanyabiashara ndani ya Halmashauri kuendesha shughuli zake za biashara katika maeneo ya masoko.
Wajibu wa kila mtu	11	Itakuwa ni wajibu wa kila mtu binafsi, taasisi, au kampuni zinazojihusisha na shughuli za utafiti, uchimbaji, au uuzaji wa rasilimali za madini katika eneo la Halmashauri kuhakikisha kwamba wamejisajili katika rejesta maalum ya Halmashauri kabla ya kuanza shughuli zozote ndani ya eneo la Halmashauri.
Makosa	12 (1)	(1) Itakuwa ni kosa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi endapo mtu yeyote;- (a) Atakataa au atashindwa kutii agizo lolote atakalopewa na Afisa mwidhiniwa au wakala (b) Atakataa au atajaribu kukataa kulipa Ada na Ushuru; (c) Atashawishi mtu, watu, au kundi la watu kukataa kulipa Ushuru na/au Ada; (d) Atakwepa au kujaribu kukwepa kulipa Ada na/au Ushuru; (e) Atamzuia Afisa mwidhiniwa kutekeleza majukumu yake kisheria (f) Atafanya biashara nje ya maeneo yaliyoainishwa kama eneo la kufanyia biashara.

(2)

Adhabu

13

Mtu yeyote atakayekiuka Sheria Ndogo hizi atakiri kosa hilo kwa kujaza fomu maalumu mbele ya mkurugenzi ili kufifilisha kosa kama ilivyo katika Sheria Ndogo hizi.

Mtu yeyote atakayekwenda kinyume na masharti ya Sheria Ndogo hizi atakuwa ametenda kosa la na akipatikana na hatia atatozwa faini isiyozidi shilingi Elfu Hamsini (50,000/=) au kifungo cha miezi sita jela au adhabu zote mbili kwa pamoja yaani faini na kifungo na kulipa ushuru huo.

JEDWALI

SEHEMU: A

ADA NA USHURU WA MAZAO YA MALIASILI

AINA YA ZAO	KIWANGO CHA USHURU
Kibali cha kuvuna mti/ miti	1000/= kwa kila mti
Ada ya usajili wa biashara ya mazao ya misitu	100,000/= kwa mwaka

SEHEMU: B

ADA YA MBAO ZA MATANGAZO YA BIAHARA NA PROMOSHENI

AINA YA TANGAZO	KIWANGO CHA USHURU
Sigara au duka la jumla	30,000/= kwa mwaka
Bia	30,000/= kwa mwaka
Coca cola /pepsi,maji n.k zabuni au mikutano	30,000/= kwa mwaka 15,000/= kwa mwaka
Benki au tanesco	30,000/= kwa mwaka
Simu- TTCL	30,000/= kwa mwaka
Simu za mikononi	30,000/= kwa mwaka
Posta	30,000 kwa mwaka
Vituo vya mafuta	50,000/= kwa mwaka
Bar/ grocery,stationary,studio	20,000/= kwa mwaka
Nyumba za wageni	20,000/= kwa mwaka
Hoteli ndogo	10,000/= kwa mwaka
Hoteli kubwa	20,000/=kwa mwaka
Maduka ya kawaida	10,000/= kwa mwaka
Mbao za samani au hardware	20,000/= kwa mwaka
Mashine za nafaka	10,000/= kwa mwaka
Karakana	20,000/= kwa mwaka
Duka la dawa na mengineyo	10,000/= kwa mwaka
Ushauri wa kitaalamu	15,000/= kwa mwaka
Vitalu na vifaa vya ofisni	10,000/= kwa mwaka
Kununua na kuuza mazao	10,000 kwa mwaka
Kuvumisha matangazo kwenye vyombo vya barabara kwa kutumia vipaza sauti	20,000/= kwa kila tukio

SEHEMU: A
USHURU WA KUEGESHA MAGARI YANAYOINGIA KATIKA
MAGULIO, MASOKO NA MINADA.

AINA YA GARI	USHURU KWA SIKU
Gari / basi kubwa	2000/= hadi 3000/=
Magari madogo (hiace)	1500/=
Taxi	1000/=
Pikipiki au bajaji	500/=
Magari binafsi yasiyo ya biashara	500/=
Gari dogo la mizigo (lori au pick up) chini ya tani 7	3000/=
Gari kubwa la mizigo zaidi ya tani 7	4000/=

SEHEMU: B

II: MATANGAZO YANAYONG'AA NA YASIYONG'AA

Yanayong'aa @ mita 1 mraba	8,000/= kwa mwaka
Yanayong'aa yasiyo zidi mita 1mraba	6,000/= kwa mwaka
Yasio ng'aa @mita 1 mraba	6,000/= kwa mwaka
Yasio ng'aayasiyozidi mita 1 mraba	4,000/=kwa mwaka

SEHEMU C.

USHURU WA MACHINJIO

Aina ya Mifugo	Kiwango cha ushuru
Ng'ombe	1500
Mbuzi	1000
Kondoo	1000
Nguruwe	1500

SEHEMU: D

USHURU KATIKA MASOKO NA MAGULIO.

AINA YA BIASHARA	USHURU KWA SIKU
Biashara ya nguo za mitumba	500/=
Biashara za nguo za madukani	500/=
Biashara ya viatu vya mitumba	500/=
Biashara ya mama lishe	500/=
Biasahara ya vileo	500/=
Biashara ya kuuza nyama	500/=
Michezo mbalimbali katika soko	500/=
Biasahara za bidhaa za urembo	500/=

Biashara ya vyombo vya ndani	2000/=
Bisahara ya samaki mbalimbali	500/=
Minada ya hadhara (auctioner's charge)	5,000/=
Miwa	2,000/= kwa tela

Biashara nyingine ambazo hazijaorodheshwa hapa 500/=

SEHEMU: E
USHURU WA NGOZI

AINA YA NGOZI	KIWANGO CHA USHURU
Ngozi ya ng'ombe	300/= kwa kipande
Ngozi ya mbuzi	200/= kwa kipande
Ngozi ya kondoo	200/= kwa kipande

SEHEMU: F
ADA ZA BURUDANI

Aina ya burudani na utamaduni	Ada na ushuru wa kibali
Mziki wa disiko	10,000/= kwa tukio
Muziki na dansi	20,000/= kwa tukio
maigizo ya mazingaombwe kwa siku moja	5,000/= kwa tukio
kuonyesha video au sinema kwa siku moja	5,000/= kwa tukio
Leseni ndogo kwa waganga wa kienyeji	30,000/= kwa mwaka
Matangazo au promosheni	20,000/= kwa tukio
Mshindani ya urembo (miss)	20,000/= kwa tukio
Salon	25,000/= kwa mwezi
Wasambazaji wa kebo (cables)	30,000/= kwa mwezi
Muziki wa taarabu	10,000/= kwa kila tukio
Vituo vya Tv, na radio	100,000/= kwa mwaka
Mchezo wa puli (pool table)	20,000/= kwa mwaka
Wamiliki wa kumbi za burudani (viti 0-100), viti 100 nakuendelea	30,000/= kwa mwaka
Kupiga picha za video	5000/= kwa tukio
Burudani nyinginezo	5000/= kwa kila tukio
Usajili wa vikundi vya sanaa	25,000/=

SEHEMU: G
ADA YA UKAGUZI NA IDHINI YA UJENZI

AINA YA JENGO	KIASI (SHILING)
Minara ya simu (telephone tower)	250,000/=
Ghorofa (2 stores and above)	150,000/=
Nyumba za biashara (gesti, hoteli, maduka)	50,000/=
Kituo cha mafuta	100,000/=
nyumba za makazi	10,000/=
Nyumba za makazi na biasahara	25,000/=
Shule binafsi, na Hospitali binafsi	50,000/=
Ofisi binafsi	100,000/=
Maghala na Bohari	100,000/=

Uzio wa ujenzi	50,000/=
Majengo mengine ambayo hayajatajwa	20,000/=

SEHEMU: H

ADA YA MABADILIKO YA JENGO LILILOPO

AINA YA JENGO	KIASI (SHILINGI)
Nyumba ya kuishi	5,000/=
Nyumba ya biashara	10,000/=
Gholofa	100,000/=
Kiwanda, bohari, ghala, n.k	100,000/=
Majengo mengine ambayo hayajatajwa	10,000/=
hapa	

SEHEMU: I

ADA YA KUKODI MAGARI YA HALMASHAURI

AINA YA GARI	ADA YA KUKODI
GARI NDOGO.....	1,600/= Kwa kila kilomita moja
MALORI.....	250,000/= Kwa masaa
GREDA	650,000/= kwa masaa manane

SEHEMU: J

ADA YA KUOMBA ZABUNI

AINA YA ZABUNI	KIASI CHA ADA
Uwakala na watoa huduma – isiyopungua-	50,000/=
Zabuni zingine-isiyopungua	100,000/=

SEHEMU: K

USHURU WA KITUO CHA MABASI YA ABIRIA

Idadi ya abiria	Kiwango cha ushuru kwa siku
4 – 8	1,000/=
9 – 17	1,500/=
18 – 34	2,000/=
35 – 65	3,000/=
66 au zaidi	5,000/=

SEHEMU: L

USHURU WA KUEGESHA MAGARI YA MIZIGO ENEO LILILOTENGWA.

Uzito wa gari	Kiwango cha ushuru kwa siku
Chini ya tani3	1,000/=
Tani 3-6	2,500/=
Tani 7-10	5,000/=
Zaidi ya tani 10	10,000/=

SEHEMU: M
USHURU WA MIFUGO MINADANI

Aina ya Mifugo	Kiwango cha ushuru (tsh)
Ng'ombe	5,000/=
Mbuzi	1500/=
Kondoo	1500/=
Kuku /Bata	500/=
Punda.....	5000/=

SEHEMU: O
USHURU WA BIASHARA MBALIMBALI

Vibanda vya mama lishe ndani na nje ya soko sh 500/=kwa siku
Vyumba vya maduka ndani ya Soko kati ya sh 5,000/= hadi
10,000/= kwamwezi
Kukodi meza ndani ya soko sh 10,000/= kwa mwezi
Ushuru wa meza ndani ya Soko sh 500/= kwa siku
Meza za nje ya soko mitaani sh 500/= kwa siku
Meza za samaki, au toroli za bidhaa ndani au nje ya soko sh 500/=
Meza za matunda sh 500/= kwa siku
Wauza kuku tenga sh 500/=kwa siku
Wauza mitumba ndani na nje ya soko sh 500/= kwa siku
Kukodi ukumbi wa Halmashauri sh 200,000/=kwa siku
Ushuru wa makwama kila kwama sh 3,000/= kwa mwezi
Ushuru wa kuifadhi mazao ya misitu au chakula@ tsh 6000/=
Ushuru wa gobore 1 sh 5,000/= kwa mwaka
Ushuru wa vibanda vya huduma za pesa (m-pesa,tigopesa,airtel
money n.k) tsh 12,000/= kwa mwezi

HATI YA KUKIRI KOSA

Tarehe.....

Hati Na..... ya mwaka 20.....

Mimi.....
nakiri Chini ya kifungu cha 8 cha Sheria Ndogo hizi za (Ada na
Ushuru) za Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE za mwaka
2015 kutenda makosa yafuatayo:-

1.....
2.....

Kwa hiari yangu ninakubali kuadhibiwa kwa kulipa faini ya Shilingi.....(kwa maneno.....) badala ya kushitakiwa mahakamani kwa makosa haya.

Saini ya Mkosaji.....
Tarehe.....

ADHABU/FAINI HII IMETOLEWA NA:-

Jina.....
Cheo.....
Saini.....
Tarehe.....

Nembo ya Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE ilibandikwa katika Sheria Ndogo hizi kufuatia Azimio lililopitishwa kwenye Mkutano wa Halmashauri uliofanyika tarehe 30 mwezi Aprili mwaka 2015 na nembo hiyo ilibandikwa mbele ya:-

.....**SHADRACK MHAGAMA**
Mkurugenzi Mtendaji,
Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE.

.....**ROBERT KAMOGA**
Mwenyekiti,
Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE.

NIMEKUBALI.

.....**MHE.MIZENGO P.PINDA(MB)**
WAZIRI MKUU.

Dodoma
Tarehe.....2015.

TANGAZO LA SERIKALI Na. .... La tarehe .....

SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA

(Sura ya 290)

SHERIA NDOGO

Zimetugwa chini ya kifungu cha 7(1) na 16 (1)

SHERIA NDOGO ZA (KODI YA HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA SIKONGE ZA MWAKA 2015.

Jina na mwanzo wa kutumika	1.	Sheria Ndogo hizi zitajulikana kama Sheria Ndogo za (Kodi ya Huduma) za Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE za Mwaka, 2015 na zitaanza kutumika baada ya kutangazwa katika Gazeti la Serikali
Eneo la matumizi	2.	Sheria Ndogo hizi zitatumika katika eneo lote la Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE.
Tafsiri	3.	Katika Sheria Ndogo hizi isipokuwa itakapoelezwa vinginevyo;- “<i>Afisa mwidhiniwa</i>” maana yake ni Afisa yeyote wa Halmashauri au mtu yeyote aliyeteuliwa na Halmashauri kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi hii ni pamoja na Afisa Mtendaji wa kata au Kijiji; “<i>Halmashauri</i>” maana yake ni Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE. “<i>Hesabu</i>” maana yake ni jumla ya mauzo au manunuzi ikiwa ni pamoja na kodi na ada katika mwaka wa mapato. “<i>Hesabu za mwisho</i>” maana yake ni hesabu za mwisho zinazowasilishwa na taasisi yoyote ya kibiashara baada ya kipindi cha hesabu kwa mjibu wa kifungu cha 9 cha Sheria Ndogo hizi pamoja na nyaraka au maelezo yatakayotakiwa kutolewa kwa mjibu wa Sheria Ndogo hizi;- “<i>Jumuisho</i>” maana yake ni taarifa, nyaraka, au hesabu au maelezo yoyote yahusuyo kiasi na thamani ya kifedha ya bidhaa au huduma zilizoanzishwa, zilizosambazwa

zilizotolewa na, au kuuzwa kibiashara na ikiwa ni pamoja na jumuisho la awali au la mwisho;
“*Kipindi cha hesabu*” maana yake ni muda ambao mfanyabiashara anatakiwa kuwasilisha hesabu za biashara zake;

“*Mkurugenzi*” maana yake ni Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya wilaya ya SIKONGE;

“*Mwaka wa mapato*” maana yake ni kipindi cha miezi 12 ya kalenda ya mwaka;

“*Mkusanya kodi*” maana yake ni mtumishi au wakala aliyeteuliwa na Halmashauri kukusanya kodi kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi;

“*Sheria*” maana yake ni Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa Sura 290

“*Taasisi ya kibiashara*” maana yake ni taasisi iliyosajiliwa kwa mjibu wa sheria ya kampuni au sheria ya majina ya kibiashara inayojihusisha na shughuli za kiuchumi za uzalishaji wa bidhaa za mazao ya Kilimo, usambazaji wa bidhaa au utoaji wa huduma na, au biashara ikiwemo uagizaji wa bidhaa kutoka nje ya nchi au kikundi au mtu yeyote anayeendesha shughuli za biashara na ana leseni ya biashara.

“*Wakala*” maana yake ni mtu yeyote, kikundi cha watu, kampuni au taasisi, yoyote iliyoteuliwa na Halmashauri kukusanya ushuru kwa niaba yake:

“*Waziri*” maana yake ni waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa.

- Utozaji kodi   4.   (1)   Halmashauri itatoza kodi ya huduma kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi kutoka kwa kila kampuni, taasisi ya kibiashara au kikundi au mtu ambaye ana leseni ya biashara katika kila mwaka wa mapato ambayo ni sawa na asilimia sifuri nukta tatu (0.3%) ya hesabu ya shughuli zote zikiwemo za uzalishaji wa bidhaa au huduma kutoka nje ya nchi zinazofanyika katika eneo la Halmashauri ukiondoa kodi ya ongezeko la thamani ya mlaji (VAT).

- (2) Kodi hiyo italipwa kwa Afisa Mwidhiniwa au wakala aliyeteuliwa kukusanya Ushuru kwa niaba ya Halmashauri
- Uwasilishaji taarifa kuhusu shughuli za kibiashara 5. (1) Mkurugenzi kwa taarifa ya maandishi anaweza kumtaka mlipa kodi au mkusanya kodi yeyote kuwasilisha hesabu zenye taarifa kamili za shughuli za kibiashara zikionyesha thamani ya kiasi na thamani ya kifedha ya bidhaa au huduma zilizozalishwa, kutolewa, kusambazwa au kuuzwa, kibiashara na taarifa ya fedha katika kipindi maalum kisichozidi siku thelasini (30) tangu tarehe ya taarifa hiyo.
- (2) Mkurugenzi anaweza kwa taarifa ya maandishi kumtaka mtu yeyote mwenye taarifa au maelezo kuhusu taasisi yoyote ya kibiashara inayopaswa kulipa kodi kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi, kuwasilisha kwake taarifa au maelezo hayo katika kipindi kisichopungua siku thelathini tangu tarehe ya agizo hilo.
- Uwezo wa kuingia kwenye jengo 6. Mkurugenzi anaweza kumwagiza kwa maandishi Afisa Mwidhiniwa kuingia kwenye jengo au eneo la taasisi ya kibiashara au la mlipa kodi au mkusanya kodi yeyote kwa nia ya kufanya uchunguzi na tathmini ya kumbukumbu za kibiashara, vitabu vya hesabu, na taarifa nyinginezo kama atakavyoona inafaa kufanyiwa uchunguzi kwa ajili ya kupata na kujua kiwango sahihi cha kodi anachotakiwa kulipa mlipa kodi au mkusanya kodi hiyo.
- Wajibu wa mlipa kodi 7. Kila mlipa au mkusanya kodi ya huduma atatakiwa kutoa na au kuwasilisha hesabu za awali na kulipa kodi anayotakiwa katika muda kama ifuatavyo;
- (a) Kwa waagizaji bidhaa kutoka nje ya nchi watalipa kodi katika muda kama itakavyokuwa imeelekezwa na kamishina wa kodi ya forodha na kodi ya mlaji (VAT)
- (b) Wazalishaji wa bidhaa za viwandani watalipa kodi kama itakavyokuwa imeelekezwa na kamishina wa kodi ya ongezeko la thamani (VAT) isipokuwa haitakuwa zaidi ya muda wa kulipa kodi ya mlaji (VAT)
- (c) Watu wengine na makampuni watalipa katika awamu nne (4) awamu ya kwanza ikianza katika kipindi cha miezi mitatu baada ya kuanza kwa kipindi cha mahesabu, au kukatwa kutoka katika malipo ya kazi kwa

huduma iliyotolewa.

- Kumbukumbu za biashara 8. Mkurugenzi anaweza kwa taarifa ya maandishi kumtaka mlipa kodi au mkusanya kodi yeyote kuwasilisha kwake kumbukumbu za biashara na vitabu vya hesabu kwa niaba ya kupata taarifa kwa ajili ya kufanyiwa tathmini au kukusanya kodi ya huduma.
- Kamishina 9. Mkurugenzi anaweza kumteua kamishina wa kodi ya forodha au kodi ya mapato kutathmini na kukusanya kodi ya huduma na kuwasilisha kwa Halmashauri kwa wakati kama ilivyoelekezwa kwenye Sheria Ndogo hizi chini ya kifungu cha 9 kwa lengo la kufanya tathmini, kukusanya na kupata kodi pamoja na madeni yake.
- Kiwango cha kodi 10 (1) Kiwango cha kodi kitakuwa ni asilimia 0.3% ya hesabu ya shughuli zote baada ya kuondoa kodi ya ongezeko la thamani na kodi ya mlaji.
- (2) Kwa wafanya Biashara wadogo ambao ukokotoaji wa asilimia 0.3% unakuwa mgumu, viwango vya kodi vitalipwa kwa mujibu wa jedwali A liliambatishwa hapa na kulingana na kiwango cha Biashara husika kati ya Tshs 4,000/= hadi Tshs 30,000/=, kwa miezi ,mitatu (3).
- (3) Mkusanyaji kodi au mlipa kodi yeyote akishindwa kuwasilisha kodi yake au ya mlipa kodi, atachukuliwa kama hajalipa kodi na anastahili au kuwajibika kulipa kodi hiyo kama vile ndiye mlipa kodi ya Halmashauri na njia zote za kukusanya madeni zitatumika dhidi yake kama vile ndiye mlipa kodi husika.
- Bila kuathiri masharti ya Sheria Ndogo hizi Mkurugenzi anaweza kuteua wakala kukusanya kodi kwa niaba yake.

Jinsi ya kuwasilisha hesabu	11.	(1) kila mlipa kodi au mkusanya kodi atatakiwa kuwasilisha kwa Halmashauri hesabu za mwisho katika kipindi cha miezi minne tangu kumalizika kwa kipindi cha hesabu ya kodi anayostahili katika mkupuo mmoja. (2) Iwapo mlipa kodi hajawasilisha majumuisho ya hesabu zake kwa Mwaka wote wa pato aidha ametakiwa kufanya hivyo na Mkurugenzi au Afisa mwidhiniwa anafikiri kwamba mlipa kodi huyo ana wajibu wa kulipa kodi kwa mwaka huo anaweza kwa kadri atakavyoona, kuamua kiwango cha hesabu za mlipa kodi huyo isipokuwa tathimini hiyo haitaathiri wajibu wowote wa mlipa kodi anayostahili kwa mjibu wa Sheria Ndogo hizi, kwa kushindwa kwake kuwasilisha hesabu hizo. (3) Kodi iliyothaminiwa kwa mujibu wa kifungu 10 (1) cha Sheria Ndogo hizi italipwa katika siku thelathini (30) tangu tarehe ya kufanya tathmini.
	12.	(1) Mtu yeyote anayetakiwa kulipa kodi akishindwa kuwasilisha hesabu zake kama inavyotakiwa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi katika kipindi kilichoongezwa atatozwa riba ya asilimia 1.5 kwa Mwezi au shilingi Elfu Hamsini (50,000/=) kutegemea kiwango kipi kitakuwa kikubwa. (2) Iwapo mtu yeyote atasema uongo au ataficha baadhi ya hesabu zake kwa nia ya kupunguza kiwango cha kodi anachotakiwa kulipa, na inapobainika kuwa ufichaji au upunguzaji huo aliufanya kwa makusudi mtu huyo atatozwa ushuru pamoja na nyongeza ya kodi ya asilimia hamsini (50%) ya tofauti kati ya kodi anayotakiwa kulipa na hesabu alizowasilisha pamoja na kiwango cha kodi halisi.
Jumla ya riba kutozwa kwenye ushuru usiolipwa	13.	(1) Kodi ambayo haijalipwa kwa wakati kama ilivyoelezwa kwenye Sheria Ndogo hizi, itatozwa riba ya jumla ya asilimia 15% kwa Mwezi na itatakiwa kulipwa pamoja na kodi anayodaiwa. (2) Riba itozwayo katika Sheria Ndogo hizi itachukuliwa kama kodi inayostahili kulipwa na njia zote za kukusanya kodi na riba hiyo italipwa na mlipa kodi hiyo.
Makosa	14.	Bila kuathiri masharti ya kifungu cha 12 cha sheria hii; Mtu yeyote ambaye bila ya sababu za msingi:-

Atashindwa kuwasilisha hesabu sahihi na za kweli;

(a) Atashindwa kuwasilisha nyaraka, maelezo au taarifa inayotakiwa kuwasilisha kwa Halmashauri katika muda uliowekwa

(b) Atashindwa kutunza kumbukumbu, kitabu au hesabu

(c) Atashindwa kuonyesha kumbukumbu yoyote au nyaraka kwa ajili ya uchunguzi

Atakuwa ametenda kosa chini ya Sheria hizi Ndogo.

Utoaji wa taarifa ya uongo

15. (1) Mtu yeyote ambaye bila ya sababu za msingi;-

(a) Akifanya hesabu za uongo kwa kupunguza au kutoa hesabu zisizokuwa sahihi

(b) Atatoa taarifa isiyokuwa sahihi kuhusu jambo lolote linaloweza kuathiri jukumu lake au la mtu mwingine la kulipa kodi.

(c) Ataandaa au kutengeneza au kusababisha kuandaliwa au kutengenezwa kwa vitabu vya uongo vya mahesabu au kumbukumbu.

(d) Atamzuia au atajaribu kumzuia Afisa mwidhiniwa kutekeleza majukumu yake aliyopewa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi atakuwa ametenda kosa.

(2) Mtu yeyote atakayekiuka Sheria Ndogo hizi atalazikima kukiri kosa hilo kwa kujaza fomu maalumu mbele ya mkurugezi kama ilivyo katika jedwali B la Sheria Ndogo hizi.

Adhabu

16 (1) Mtu yeyote atakayekwenda kinyume na masharti ya Sheria Ndogo hizi atakuwa ametenda kosa la jinai na akipatikana na hatia atalazimika kulipa faini isiyozidi Elfu hamsini (50,000/=) au kifungo cha miezi sita jela au adhabu zote mbili kwa pamoja faini na kifungo na kulipa kodi hiyo.

- (2) Pamoja na adhabu katika kifungu cha 17 (1) cha Sheria Ndogo hizi; mkosaji atawajibika kuilipa Halmashauri gharama iliyoingia kutokana na kuvunja masharti ya Sheria Ndogo hizi.

Kufifilisha 17
kosa

Endapo mtu ametenda kosa na kukiri kwa maandishi kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi, Mkurugenzi anaweza kushughulikia kosa hilo na kuagiza kuwa mtu huyo alipe deni analodaiwa; kwa kujaza hati ya kukiri kosa, kama ilivyo katika jedwali B la Sheria Ndogo hizi.

JEDWALI A.

VIWANGO VYA KODI YA HUDUMA KWA WAFANYA
BIASHARA WADOGO CHINI YA KIFUNGU 10 (2)'

NA.	AINA NA KIWAGO CHA BIASHARA	KIASI CHA KODI	KIPINDI CHA MALIPO
1	Maduka ya jumla na Hardware	25,000	Miezi 3
2	Makampuni ya kusambaza kebo na mitandao	15,000	Miezi 3
3	Mashine za kukoboa mpunga na kusaga mahindi	12,000	Miezi 3
4	Maduka ya rejareja (retails)	900	Miezi 3
5	Biashara nyinginezo	Kati ya 4000 hadi 6000	Miezi 3

JEDWALI B.
HATI YA KUKIRI KOSA

Tarehe.....

Hati Na..... ya mwaka 20.....

Mimi.....
.... nakiri Chini ya kifungu cha 8 cha Sheria Ndogo hizi za (Kodi ya Huduma) za Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE za Mwaka ,2015 kutenda makosa yafuatayo:-

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

Kwa hiari yangu ninakubali kuadhibiwa kwa kulipa faini ya Shilingi.....(kwa maneno:.....)
badala ya kushitakiwa mahakamani kwa makosa haya.

Saini ya Mkosaji..... Tarehe.....

ADHABU/FAINI HII IMETOLEWA NA:-

Jina..... Cheo.....

Saini..... Tarehe.....

Muhuri na Nembo ya Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE ilibandikwa katika Sheria Ndogo hizi kufuatia Azimio lililopitishwa kwenye Mkutano wa Halmashauri uliofanyika tarehe 30 mwezi Aprili mwaka 2015 na nembo hiyo ilibandikwa mbele ya;-

.....
SHADRACK MHAGAMA

Mkurugenzi Mtendaji,
Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE.

.....
ROBERT KAMOGA

Mwenyekiti,
Halmashauri ya Wilaya ya SIKONGE.

NIMEKUBALI.

.....
MHE.MIZENGO P. PINDA(MB)

WAZIRI MKUU.

Dodoma

Tarehe.....Mwezi.....2015